

Historik över Floda Hemslöjdsförenings verksamhet

Karl Trotzig skrev förtjust: "*Hvilket landskap med alla dessa lefvande röda blomster mot backarnas grönska!*"

"När turistlivet kom till Dalarna blev det lilla Floda, "Dalarnas Lustgård", ett omtyckt resmål. Vid avresan ville man gärna ta med sig ett minne från den vackra orten, kanske i form av ett färgglatt broderi, och broderiet spred sig till andra textilier än själva dräktdelarna. Så började flodabroderiets väg ut över landet."

Källa: Påsöm - Folkligt broderi från Floda i Dalarna

Floda Hembygdsförening som bildades **1922**, är moderförening till Hemslöjdsföreningen. Enligt ett av Hembygdsföreningens protokoll från 1925, där man diskuterade slöjden, beslöts att skaffa ett skyddsmärke för Flodaslöjden. Märket ritades av ingenjör Lennart Wålstedt, som då var ordförande i Hembygdsföreningen. Det är samma märke som används än idag och som finns avbildat på denna hemsida.

Efter ett års förberedelser bildades **Floda Hemslöjdsförening** U.P.A. den 7 mars **1926**, "*för hemslöjdens vidmakthållande och sunda utveckling på grundval av bygdens egenart och traditioner*". Föreningen är nu en ekonomisk förening. Från föreningens tidigare stadgar § 7 är följande hämtat: "**Ortstypisk** slöjd, som säljes genom föreningen åsättes föreningens märke".

Vad var det som gjorde det så viktigt med ett eget märke på slöjden? För att belysa detta följer här ett citat ur Per-Hilding Perjons invigningstal vid föreningens 50-årsjubileum:

"Det påstås att redan i slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet var försäljningsväveriet igång och vi vet att omkring 1925 utgjorde vävnadstillverkningen (hemvävning) huvudinkomsten i socknen näst efter jordbruket. Flodaslöjden blev alltmer populär och därmed lockades till hafsigt massproduktion, som alltid ger smaklösare mönster och färger, ja det t.o.m. tillverkades massor av s.k. "Flodaslöjd", främst vävnader, i andra bygder."

För att motarbeta detta bildades alltså Hemslöjdsföreningen, som med sitt märke på alstren skulle vara en garanti för fullgod Flodaslöjd.

Den första hemslöjdslokalen var i Jonases Jon Larssons gård i Syrholn, Dala-Floda. Anna Jonsson (Hemslöjds-Anna) utsågs att förestå föreningens verksamhet.

Direkt efter föreningens bildande utgick en inbjudan till pristävlan i hemslöjd till alla sockenbor, med noggranna anvisningar gällande material, mönster och färger. Tävlingsalstren skulle sedan bli en utställning, som skulle äga rum vid midsommar på Törnholn. (Törnholn var då ännu inte ett äldreboende). Denna inbjudan rönt stort gensvar och en mängd fin slöjd kunde ställas ut. Under stor pompa och ståt invigdes utställningen, midsommardagen 1926, av dåvarande landshövding Kvarnzelius.

Måndagen den 28 juni kunde man läsa ett stort reportage i Mora Tidning om midsommarfirandet i Floda på Eriks-Pers strand, utställningen och alla pristagare i hemslöjdstävlingen. Festligheterna inleddes på midsommarafton med majstångsresning, lek och dans och på midsommardagen invigning av utställningen "*vars rika samling konstvävnader starkt imponerade*". Festtåg med spelmän och flaggor i täten marscherade tillbaka från Törnholn till Eriks-Pers strand (udde) för

prisutdelning i slöjdtävlingen, högtidliga tal, folkdansuppvisning, Björboamatörerna uppförde en friluftsteater i tre akter vid namn Krig - "*med utpräglad fredstendens*", kunde man läsa, samt att flodaspelmännen förstärktes genom Anders Frisell från Mockfjärd, som med sin fiol besökte festen. Det blev en värdig start för Floda Hemslöjdsförening! Föreningen fick många medlemmar, både i Floda och i Björbo, enligt en medlemsmatrikel upprättad vid bildandet. Av diplom, som finns i Hemslöjdens ägo, kan man se att föreningen deltog i **slöjdutställningen i Falun 1927** samt vid **Stockholmsutställningen 1930**.

Under andra världskriget var verksamheten begränsad och bestod främst av handel med slöjd hemslöjdsföreningarna emellan här i Dalarna. Efter krigsslutet kan man se att försäljningen ökade något, mest på dräktsidan. I början av 50-talet blev "Hemslöjds-Anna" pensionär och Hemslöjdsföreningen förde en tynande tillvaro.

Omkring år 1957 beslöt den gamla styrelsen att försöka återuppliva föreningen och 1958 återupptogs verksamheten. Lokalfrågan var besvärlig. En tid var butiken inhyst i Konsums gamla fastighet i Kyrkbyn, i f.d. manufakturavdelningen. Enligt en annons från den tiden var affären öppen vardagar 10.00 - 12.00.

1964 uppfördes den s.k. Flodastugan på Essos tomt invid Pressbyrån. Hyreskontrakt upprättades med fabrikör Harry Redhe och Hemslöjden kunde ta den nya lokalen i besittning, centralt och bra. För att få hjälp med lokalhyran åtog sig personalen turistupplysning för Floda Turistförenings räkning.

Samma år sydde föreningen upp en bruddräkt för uthyrning. En stor investering gjordes i och med en beställning av 50 st silkeshalskläden från Österrike. (Vid den tiden höll butiken öppet tisdag, torsdag och lördag).

Under senare delen av 60-talet medverkade Hemslöjden vid sömnaden av konfirmanddräkter: svartdräkten och storhelgsdräkten, som burits i obruten tradition av flickkonfirmanderna här i Floda. Senare syddes det även upp "flodräkter" för pojkarna. Dräkterna används fortfarande i samband med konfirmation.

Anna Ingridz tjänstgjorde som hemslöjdschef mellan 1958-1971 och efterträddes av Carin Hökpers, som verkade fram till 2001. Därefter tillträdde Birgitta Gunderson som chef och tjänstgjorde till dess hon gick i pension 2010. Numera drivs verksamheten på ideell basis.